Nr. 61.

KURYER LITEWSKI

w WILNIE we WTOREK DNIA 31 LIPCA V. S. 1817 ROKU.

WIADOMOSCI KRAJOWE.

— *Wilno* —

Uniwersytet, staraiąc się o większą dogodność dla Obywatelów, w edukacyi publiczney dla ich dzieci, gdy znalazł, iż Szkoła w Borysowie, maiąc bliskie inne Szkoły, iest mniey potrzebną, a część tegoż powiatu, położona za rzeką Berezyną, znaydowała trudnosć w przesyłaniu dzieci do Szkoły publiczney, uznał rzeczą pożyteczną, aby w mieście Cholopieniczach, w powiecie Borysowskim położoném, gdzie dawniey była Szkoła publiczna i przez swoie położenie dogodnieysza dla Obywatelów, przywrócić Szkołę Powiatową, i gdy, za zezwoleniem Ministra Oświecenia, dom szkolny i mieszkania dla Nauczycielów zostały w Cholopieniczach urządzone, przeto od dnia 1go miesiąca septembra Szkoła Powiatowa, która dotąd była w Borysowie, ustaje, a na to mieysce otwiera się w Cholopieniczach.

Równie, gdy w Krożach, mieyscu środkowém Xięztwa Zmudzkiego, była zawsze utrzymywana Szkola wyższa publiczna z funduszu Edukacyynego, a ostatecznie przez Zgromadzenie XX. Karmelitów, którzy, mimo gorliwości swoiey, nie mogli, dla walących się murów szkolnych, nadal w tém mieyscu Szkoły utrzymywać; Uniwersytet, za zezwoleniem i potwierdzeniem Ministra Oświecenia, przedsięwział kosztowną restauracyą murow szkolnych i zaprowadzenie tam Szkoły na stopniu Gimnazyalnym o sześciu klassach, z funduszu edukacyynego utrzymywać się maiącéy, i rok ten pierwszy przeznaczaiąc na reparacyą murów i domu szkolnego, postanowił od 1go septembra następuiącego zaprowadzić tyle klass, ile mieysce na klassy i mieszkania Nauczycielów pozwala, to iest: dwie klassy pierwsze; spodziewa się zaś, iż przy pomocy i gorliwości Obywatelów, w przeciągu iednego roku, dom szkolny doprowadzi do tego stopnia w iego reparacyi, że od 1go 7bra 1818 roku cała Szkoła ze wszystkiemi Nauczycielami będzie mogła bydź zaprowadzona i pomieszczona. XX. Karmelici zaś, gdy, nieustaiąc w swoiey chwalebnéy gorliwości, oświadczyli utrzymywać Szkołę w Chwałoyniach, w Powiecie Szawelskim przy swoim Klasztorze; Uniwersytet przyymuiąc ofiarę takowey posługi publicznéy, zezwolił, za potwierdzeniem wyższey Zwierzchności Edukacyynéy, aby w Chwałoyniach Szkoła publiczna przez XX. Karmelitów mogła bydź utrzymywaną, spodziewaiąc się, iż to większą dogodność zrobi dla Obywatelów w edukacyi ich dzieci. Co dla wiadomości wszystkich Obywatelów Rząd Uniwersytetu do Gazet podaie.

Sekretarz Felix Mierzeiewski.

Gazeta senacka, datowana z *Petersburga*, dnia 7 lipca, umieściła Ukaz Rządzącego Senatu, do władz całego Państwa rozesłany, w brzmieniu następującém:

„Wedle ukazu Jego Cesarskiey Mości; Rządzący Senat słuchali doniesienia Sprawuiącego obowiązki ministra oświecenia, Pana Radcy Taynego; Senatora i Kawalera, Xiążęcia, *Alexandra Mikołajewicza Galicyna*; iż z okoliczności niezgodnego z prawami udzielenia, przez Fakultet Jurydyczny Uniwersytetu Dorpackiego, stopnia Doktora Prawa; *Walterowi*, *Werberowi* i innym, z Naywyższego rozkazu zalecono było Radzie Uniwersytetu dadź wyrok względem postępku rzeczonego Fakultetu.

Rada, dopełniwszy takowego polecenia, przedstawiła wyrok, w którym wyświeca, iż Fakultet stał się winnym w tém, że w examinowaniu i podniesieniu do stopniów osób pomienionych, nie zachował Naywyżey potwierdzonych Ustaw w następujących punktach:

1. Fakultet Jurydyczny, nie wysłuchawszy pomienionych osób examinu, przepisanego w Ustawach dla Uniwersytetu, na stopień Magistra, słuchał examinu prosto na stopień Doktora;

2. Pytań, dla ustnych i na piśmie odpowiedzi, nie tyle zadawał, ile jest przepisano w ustawach;

3. Zamiast przepisanych trzech lekcyy, Fakultet przestał na jedney; i

4. Nie żądał, jak z prawa należało, złożenia sobie dysertacyy, dla publicznego ich bronienia, przed podniesieniem na stopień.

Cesarz Jegomość, stosownie do postanowienia Komitetu Ministrow, po rozpatrzeniu tey sprawy Naywyżey rozkazać raczył:

1. Teraźnieyszego Rektora Uniwersytetu Dorpackiego, Professora, *Steltzera*, który będąc Rektorem, niemoże się usprawiedliwiać nieznaiomością ustaw Uniwersytetu, a jako członek Fakultetu Jurydycznego, który dawał te stopnie, powinien był wiedzieć o nieprawném jego postąpieniu; jako zaś Rektor, zupełną miał władzę, w tymże czasie zatrzymać to udzielenie stopniow; równie Dziekana, Professora *Kechi*, którego obowiązkiem było zgodnie z prawami kierować examinem i przestrzegać, iżby we wszystkiém postępowano zgodnie z prawem; oddalić zupełnie z Uniwersytetu, i nadal nigdzie do obowiązkow nie przeznaczać;

2. Dalszym członkom Fakultetu Jurydycznego, zostawiwszy ich na teraźnieyszych mieyscach professorskich, uczynić w obliczu Rady Uniwersytetu surowe upomnienie, z zaleceniem, iżby nadal byli ostrożnieyszymi; nie wybierać ich na Rektorow i Dziekanow do póty, aż udowodnią siebie bydź zdolnymi do otrzymania zupełney we wszystkiem ufności, a nim naznaczeni będą nowi professorowie, na mieysce dwóch, teraz oddalonych, nie maią mieć dozwolenia, ani słuchania examinów, ani dawania godności uniwersyteckich lecz tylko maią dawać lekcye swoich przedmiotów.

Sprawujący obowiązki Ministra krajowego oświecenia, wykonawszy ze swojey strony takowy rozkaz Naywyższy, donosi o tém Rządzącemu Senatowi. Rozkazali: O tém Nawyższém Jego Cesarskiey Mości Rozkazie, uwiadomić wszystkie urzędowe mieysca, Rządy Gubernialne, PP Ministrów, Wojennych Jenerał Gubernatorów, Gubernatorów Wojennych zarządzających sprawami cywilnémi i Wojennego Jenerał Gubernatora Syberyi, przez Ukazy; a do Nayświętszego Rządzącego Synodu i Departamentów Moskiewskich Senatu przesłać uwiadomienia. Dnia 25 czerwca, 1817 roku.

Dnia 14go t. m. był bal u Nayjaśnieyszego Pana w *Carskiem-Siele* w pałacu *Alexandrowskim*. Następnego zaś dnia u Nayjaśnieyszey Cesarzowey *Maryi Teodorówny*, w letniey rezydencyi w *Pawłowsku*. — Piękne to mieszkanie mieści teraz w sobie oprócz Cesarzowey *Maryi* i Wielkiego Xięcia *Michała*, nowo zaślubionego Wielkiego Xięcia *Mikołaja* i Nayjaśnieyszą Jego Małżonkę, oraz dwór odpowiedniey świetności.

Naymiłościwiey mianowani zostali Kawalerami następujących orderów: zarządzający Expedycyą obrachunkową Czernihowską 5tey klassy *Bohdanowicz*, i Radca Stanu *Michaylow*, Dyrektor Biura Kontrolera Państwa, ś. *Włodzimierza* 3ey klassy. Radcy kollegialni: Kontroler *Łosiew*, Radca oddziału obrachunkowego rewelskiego *Kiszkin*, Radca oddziału obrachunkowego archangielskiego, Kapitan 2go rzędu *Zegałów*; Radcy Nadworni: kontroler *Michaylow*, Radca expedycyi państwa Obrachunkowey *Nikołajew*, Sekretarz teyże expedycyi *Małafiejew*, Naczelnik stołu 8ey klassy *Barduków*; Radcy tytularni: starsi buchhalterowie: *Abinaków* i *Nikołajew*, i dyrektor kancelaryi expedycyi Państwa obrachunkowey *Pewnikow*, Naymiłościwiey mianowani kawalerami tegoż orderu 4ey klassy. Pierwszy Kontroler 5ey klassy *Miszkow*, Naczelnik oddziału *Fondezin*, i Radca obrachunkowey expedycyi państwa *Zerebcow*, kawalerami orderu ś. *Anny* 2ey klassy. Sekretarz expedycyi w Kommissyi spraw Finlandskich *Wawrzyniec von Hartmann*, Naymiłościwiey mianowany kawalerem orderu ś. Włodzimierza 3ey klassy.

Piszą z *Kazania* pod 20 czerwca: „Od początku wiosny, która w tym roku zawitała do nas raniey nad inne lata, cieszyliśmy się naylepszym czasem. Umiarkowane ciepło przy cichych deszczach czasami przechodzących, okryło pola nasze wyborném zbożem, łąki buyną trawą, a ogrody owocami; słowem: Opatrzność zdawała się chcieć szczególnemi w tym roku osypać nas dobrodzieystwy; lecz podobało się jey krótką nas tylko pocieszyć nadzieją: dzień pierwszy bieżącego miesiąca był kresem przyjemnych marzeń naszych, o godzinie dziewiątey po południu powstał nagle wiatr *południowo-zachodni* i coraz się wzmacniając, zamienił się w wicher, któremu nic się oprzeć niemogło, ogałacał ziemię z wszystkiego na co tylko napadł, okrył niebo ognistą chmurą, która lała buyne i niewidziane dotąd desczc, i sypała pioruny; z tych jeden uderzył w chatę chłopską, we wsi *Niźnije Usleny*, zapalił ją i w mgnieniu oka dwadzieścia innych domów w perzynę zamienił; z ludzi jednak i bydła nikt życia nieutracił. Lecz o wiorst 50 od *Kazania* wieś *Ura*, w powiecie *Carewokoroszayskiem* położona, zamieszkana przez Tatarów, zdała się bydź skazaną na to, aby na nią burza swoię wywarła siłę; nietylko albowiem podobnież straszne biły pioruny; ale nadto niewidzianey wielkości i grady, czyli można powiedzieć bryły lodu z niezmiernym spadające łoskotem, wybijały szkła w oknach, zabijały ptastwo i mnieysze zwierzęta. — W półgodziny jescze się okropnieyszy spustoszenia ukazał widok. Jak wiadomo wieś *Ura* przerżnięta jest małym strumieniem, do tego, tyle się zbiegło wody, iż zamieniony w bystrą i kilka łokci głęboką rzekę, porywał bydło, ludzi, drzewa, domy nawet całe i unosił niewstrzymanym pędem. Krzyk i jęczenia ginących ludzi, ryczenie bydła, łoskot spadającego gradu, straszny odgłos ustawicznych piorunów przy ciągłey błyskawicy, wszystko to czyniło widok strasznieyszy nad wszelkie opisanie. Nade dniem ucichły grzmoty, rozeszły się chmury, i pogodnie wschodzące słońce oświeciło ślady naysmutnieyszego spustoszenia. — 15 ludzi utraciło życie. Bydła bardzo wiele zginęło. Domy częścią spalone częścią rozniesione wodą, ukazują nayokropnieysze ruiny. Słowem wieś *Ura* znaioma z swoich rękodzielni na 118,394 ruble straty, oprócz bydła zginionego i spustoszonych pol, lasów, ogrodów i łąk, poniosłszy, ukazuie teraz w obszerney pustyni kupę gruzów, w których się zagrzebła pomyślność i miłe tylu rodzin nadzieie.

Podług *Ruskiego Inwalida*, przez rozkaz dzienny z dnia 16 lipca: dowódzca 28 brygady artylleryyskiey, Półkownik *Wieljaminow 1szy*, mianowany naczelnikiem artyllery oddzielnego korpusu litewskiego.

Kapitał inwalidow d. 1 lipca: czer: zł: 129; sr. 9439 r. 28 k.; fran. zł. 700, sr. 365; assygnacyami 2,396,631 r. 81$^3/_4$ kop.

W Rydze d. 14 lipca widziano 4 plamy na słońcu: 3 były bardzo wielkie.

Ostatnia datta gazet petersburskich, d. 21 lipca.

Od początku tegoroczney żeglugi do d. 12 lipca przybyło do portu Kronsztadzkiego okrętów 1107, wyszło 550.

Liczba okrętow w *Rydze* do dnia 21 lipca: przybyłych 1363, wyszłych 1152.

Ostatni kurs petersburski d. 18 lipca: dukat holl. 11 r. 50 k.; rubel sr. 3 r. 80 k.; assygnatą storublowa 26 rubli.

Kurs wileński na assygnaty: rub. sr. 3 r. 83$^1/_2$ k.; dukat 10 r. 98 k.; imperyał 37 r. 70 k.

Gazeta warszawska umieściła z *Wiadomości Brukowych*, Nku 32 artykuł pod napisem: *Sprostowanie fałszywey pogłoski* (o śmierci Pana *Zbytka*) i *Instrukcyą oyca Synowi na świat wychodzącemu*, tłumaczoną z *Syna Oyczyzny*, a, w *Brukowych Wiadomościach* umieszczoną w Nkach 31 i 32.

Redakcya otrzymała poniższy artykuł dla umieszczenia.

Wypis z Protokułu postanowienia Towarzystwa Dobroczynności.

Roku tysiąc ośmset siedmnastego miesiąca Augusta dnia jedenastego.

W skutek postanowienia Towarzystwa Dobroczynności w miasteczku Zaborzu, w Pttcie Dzisnieńskim podaie się do awizacyi — 1mo, że termin 29 augusta zwykły do zbioru Towarzystwa przyiacielskiego i Dobroczynności w miasteczku Zaborzu, dziedzicznem JW. Aloizego Bujnickiego b. Mar. Pttu Dzisień. Kawalera Ord. s. Stanisława, stosownie do postanowienia tegoż Towarzystwa raz nazawsze postanowionego, że w każdym czasie przypadających wyborow szlacheckich w Gubernii Mińskiey przenasza się, na dzień piętnasty augusta.

2do Ponieważ w działaniu skutecznym znachodzi Towarzystwo trudności z okazyi niekompletnego zbierania się członkow, obowiązuie JW. Dyrektora, aż by, krom szczególnego zakomunikowania się podał do awizacyi, prosząc, iżby każdy z członkow czynnych nie ubliżył przybycia na następny termin, lub o przyczynach wydalenia uprzedził — inaczey stosownie do Organizacyi na ich mieysce drudzy zostaną zaproszeni; a tym, którzy chociaż się nie naydowali, lecz nie opuścili uprzedzić wiadomością, za pamięć oświadcza wdzięczność.

3tio Ponieważ w roku 1813 z uwagi przeszłych odmian Kraiowych czując nad dotknięciem każdego funduszu, postanowiono zatrzymać wnoszenie procentow od summ hipoteką opartych kapitałow do roku 1817, postanawia się uprzedzić przez awizacyą, uprzednio termin piętnastego augusta ażeby raczyli w dniu szesnastym augusta, w Zaborzu wnieść jednoroczny procent do Podskarbiego JW. Tadeusza Swiętorzeckiego Podkomorzego Mińskiego, lub uprzednio przez pocztę z nim kommunikuiąc, równie iednoczasowey dożywotnie ofiary ze wszystkich lat przeszłych.

4to Że iako każden z członkow ma prawo podawać Kandydatow, którzy tym funduszem mogą się opatrywać, przeto aspiruiące maią do nich udać. A osobiście na zbiorze następnym całemu Towarzystwu zalecą.

Aloizy Buynicki Dyrektor Towarzystwa Dobroczynności Kawaler Orderu. s. Stanisława.

Przy odezwie urzędowey Redakcya otrzymała poniższy artykuł dla umieszczenia w gazecie:

Sąd Ziemski powiatu Wołkowyskiego, odebrawszy za Ner 400. od W. Hiacyntego Krusińskiego Filozofii Doktora, kilku Towarzystw uczonych członka, Gimnazyi i Szkół Gubernii Grodzieńskiey Dyrektora, odezwę, proszącą o wyznaczenie delegacyi na popis publiczny z nauk Gimnazyum Grodzieńskiego w dniu 29 Junii w Swisłoczy odbywaiący się, rezolucyą w dniu 26 Junii r. b. z koła swego W. Jerzego Olendzkiego, Sędziego Ziemskiego Pttu Wołkowyskiego, na akt ten delegował, który za powrótem w raporcie swoim pod dniem 1 Julii r. b łącznie z W. Franciszkiem Butkiewiczem członkiem tegoż Sądu, a delegowanym z Sądu Granicznego Wołkowyskiego, naylepsze, tak dla Nauczycielow regularnie (iak się to z postępu uczniow pokazało) powinność swoię spełniaiących, iako i dla uczniow z podawaney im nauki korzystaiących, dał świadectwo, a szczególniey w licznych pochwałach przyznaie sprawiedliwość znanemu iuż z gorliwosci w pełnieniu swych obowiązków W. Dyrektorowi Krusińskiemu, który nieprzestaiąc na pilnem całorocznie czuwaniu na naukę i obyczaie młodzieży, ieszcze przy odbywaniu publicznego popisu w wymówney i piękney swey mowie zbawienne dla uczniow szkoły kończących przy czułym z niemi pożegnaniu się podał przestrogi i prawidła. Sąd Ziemski z tak chwalebnego obowiązkow tyle ważnych spełniania, widząc, na przyszłość, a szczególniey na obywateli Pttu Wołkowyskiego, w większey części dzieci swe do tey Szkoły oddaiących, spływaiący pożytek; sądzi bydź powinnością swoią, zapisawszy o tym w protokule świadectwo, imieniem powietnikow i własnym, tak dla W. Dyrektora Krusińskiego, iako i dla wszystkich Nauczycielów, Gimnazyum Grodzieńskiego Szkół Swisłockich przez gazetę Kuryera Litewskiego, oświadczyć wdzięczność i podziękowanie. Działo się na sessyi dnia 3 Julii 1817 roku. U tego swiadectwa podpisy rąk urzędnikow w protokule Sądowym takowe: Xawery Krzewicki Prezydent Ziemski Pttu Wołkowyskiego. Jerzy Olendzki Sędzia Ziemski Pttu Wołkowyskiego. Franciszek Butkiewicz Sędzia Ziemski i Graniczny Pttu Wołkowyskiego.

Zgodno z Protokułem Sądowym świadczy, Wincenty Korzeniewski Rejent Ziemski Pttu Wołkowyskiego.

Królestwo Polskie.

Warszawa, dnia 2 Sierpnia.

Dyrekcya Jeneralna Loteryy Kraiowych Królestwa Polskiego.

W dalszym ciągu obwieszczenia o agituiącém się ciągnieniu Loteryi na maiętność *Tyszowce*, w dniu 26 b. m. do Gazet podanego, uwiadomia nieyszém, iż w dniu 28 b. m. zrana i po południu 2,000 Numerów odciągnięto, z których poniżey wyrażone wygrały jako to: Numera 29,335 — 6,457 — 5,994 — 70,951 — 56,799 — 11,248 — 77,182 — 23,733 — 27,640 — 2,549 — 47,068 — 19,576 — 31,852 — 23,276 — 31,582 — 41,024 — po cz: zł: 5, Ner 70,324 cz: zł: 10, Ner 50,509 cz: zł: 15, Ner 58,920 cz: zł: 20. a Ner 36,970 cz: zł: 75.

W dniu 29 b. m. zrana i po południu, odciągnięto 2,000 Numerów, z tych wygrały Nra 58,145 — 47,013 — 52,834 — 40,030 — 45,282 — 70,429 — 19,829 — 56,727 — 51,951 — 27,955 — 18,913 — 21,640 po cz: zł: 5, Nra 84,339 — 78.363 po cz: zł: 10, Ner 19,317 cz: zł: 15, Ner 75,578 cz: zł: 20, Ner 71,172 cz: zł: 25.

W dniu 30 b. m. zrano i po południu, odciągnięto 2,000 Numerów, z tych wygrały Nra 45,718 — 9,807 — 38,595 — 72,484 — 34,163 — 30,274 — 79,564 — 16,892 — 62,217 — 12,785 — 29,002 — 45,697 — 14,919 — 35,788 — 53,571 po cz: zł: 5, Ner 68,298 cz: zł: 10, a Ner 44,140 cz: zł: 25.

W dniu dzisieyszym zrana i po południu odciągnięto 2,000 Numerów, z tych wygrały Nra 65,833 — 21,824 — 27,736 — 70,755 — 58,605 — 84,489 — 11,967 — 71,881 — 45,031 — 6,419 — 81,669 po cz: zł: 5, Ner 29,520 cz: zł: 10, Ner 34,694 cz: zł: 15, a Nra 33,860 — 65,648 po cz: zł: 20.

Dalsze ciągnienie ninieyszey Loteryi, do dnia następuiącego czyli 1 Sierpnia na godzinę 9tą rano odłożone zostało.

W *Warszawie* d. 31 Lipca 1817.

Kochanowski
Straszak S. J. D.

WIADOMOSCI ZAGRANICZNE.

Brazylia.

Korrespondent hamburski donosi z *Londynu* pod 18 lipca, co następuie: „ Wczora rozszerzyła się tu ważna wiadomość, że *Pernambuco* jest znowu w posiadaniu rządu portugalsko-brezyliyskiego. Wiadomość ta przyszła tu na okręcie, *Anna Marya*, który dnia 2 lipca z *Lisbony* wyszedł i poprzedza pakiebot, maiący przywieśdź do *Anglii* dokładnieyszą wiadomość o pomienioney kontrewolucyi. Ale pakiebot ten nie przybył jeszcze. Podróżny jeden na okręcie *Anna Marya* powiada, że d. 30 czerwca przybył do *Lisbony* statek przewozowy Indyyski, który różnemi banderami był przyozdobiony. Mówiono, iż przywiózł depesze z *Brezylii*, podług których, rojaliści, skutkiem dawniey ułożonego planu, d. 21 maja powstali przeciw rokoszanóm i obalili rząd demokratyczny. *Francisco Martinez*, młodszy brat naczelnika, w téy kontrrewolucyi życie miał utracić. *Martinez* sam, schronił się wgłąb kraiu, gdzie go jednak wkrótce poymać się spodziewano. Oczekiwać należy potwierdzenia tych wiadomości."

Francya.

(*z Korr. hamb.*) *Paryż, dnia 18 lipca.* Narodzenie młodey, tak prędko nam znowu odebraney Xiężniczki, *Maryi Izabelli*, jest dla nas przynaymniey, mówi gazeta *de France*, rękóymią przyszłości, na którey się widok szczęśliwych wypadków zasadza. Wiadomość o jey śmierci udzieloną została N. Matce przez załan go łzami jey małżonka.

Xiążę *Wellington* jest tu znowu wkrótce spodziewany.

Wydawanie dziennika, *le Constitutionel*, jest zabronione.

Londyński Bankier, P. *Baring*, przybył znowu do *Paryża*.

Sławny Hrabia *de Choiseul Goufier* zakończył życie, w *Akwizgranie*, bardzo przykładnie. Spowiadał się przed śmiercią, i prosił, ażeby mu żona, klęcząc, siedm psalmów pokutnych odczytała.

W liczbie 9,038 osób wotuiących w departamencie *Sekwany*, które się do xiąg zapisały, znayduie się 2898 właścicieli maiątkow i 38 woyskowych, 415 sędziów i prawnikow, 438 urzędników publicznych, 590 bankierów i kupców, 454 fabrykantów, 2451 kramnikow, 1066 artystow, 122 chłopów i 60 traktyerników.

Dnia 7 lipca w *Rouen*, kupiec *Duhamel*, członek tamecznego trybunału handlowego, spuścił z warstatu okręt, *le grand Corneille*, przez niego nazwany. Okręt ten miał między dwiema białemi trzecią troykolorową (błękitną, białą i czerwoną) banderę z pszczołą, otoczoną czterema gwiazdami. Policya rozkazała zdjąć tę szczególnieyszą banderę. Pan *Duhamel* oddalił się, ale wydał usprawiedliwienie się, w którém wyraził: „ Że trzy farby

jego bandery bynaymniey nie oznaczaią nic takiego, coby mogło w jakimkolwiek bądź względzie okazywać duch buntowniczy. Pszczoła jest wizerunkiem przemysłu handlowego, gwiazdy zaś są właściwą ozdobą wszystkich statków. Ciekawa rzecz, jak się ten proces ukończy.

(*z gaz. berl.*) Powiadaią, że układy względem zmnieyszenia drugiey piątey części woyska zaymuiącego, obiecuią pomyślny skutek. (Podług innych wiadomości rzecz ta ma się zupełnie inaczey.)

Sąd policyi poprawczey zaymie się d. 19 t. m. processem nowo odkrytego związku, pod tytułem: „*lwa drzymiącego.*"

Temi dniami rozrzucono tu i ówdzie tróykolorowe kokardy; ale tak podłe sposoby zaburzania spokoyności, nie czynią już żadnego wrażenia. Czynność policyi z jedney, a własne przekonanie rozsądnych Francuzów z drugiey strony, są niezachwianemi filarami, przeciw którym daremnieby zapewne teraz było coś rozpocząć.

Młody Baron *de Stael* powiózł do *Copat* zwłoki matki swoiey, gdzie umieszczone będą obok zwłok jey rodziców.

Spodziewamy się tu przybycia *Mustafy Effendego* pierwszego Radcy Baszy *Egiptu.*

Na rozkaz Cesarza Chińskiego ucięto głowę 3 Missyonarzom Francuzkim w tameczným kraiu.

Wypłynął z *Brest* okręt liniiowy z 4ma statkami przewozowemi; lecz niewiadomo dokąd?

Czytamy w publicznych pismach tuteyszych, iż policyia okazuie wielką surowość względem graiących w gry azardowne. (Musi się to zapewne stosować do graczów, którzy albo nie maią przywileiu, albo w grze oszukuią. W *Paryżu* bowiem, i w mieyscach, gdzie są kąpiele, zadzierżawiono gry azardowne towarzystwu akcyonistów, które płaci policyi na rok 6 milijonów franków, i prócz tego, jeżeli czysty zysk wynosi rocznie 6 milijonów franków, daie połowę tegoż zysku, a dwie trzecie części, gdy więcey uczyni. Rachuiąc do tego wydatki, akie towarzystwo ponosi, i znaczną prowizyią od wyłożonego kapitału, okaże się, iż co rok przynaymniey 16 milijonów franków zebrać musi. Jedno z pism publicznych przytacza powyższą wiadomość jako urzędową, i kończy uwagą: ileż to łez, przekleństw i zabóystw te 16 milijonów franków co rok sprawuią!)

Anglia.

(*z Korr. hamb.*) *Londyn*, *dnia 18 lipca.* Gazety nasze wielki teraz spór wiodą w roztrząsaniu pytania: „Czy Anglia powinna dadź państwom niemieckim, a mianowicie miastom anzeatyckim, pomoc przeciwko Barbareskom, albo nie? *Times* i inne gazety ministeryalne oświadczaią się naymocniey za tem. Piszą one: widocznie wiele na tém zależy Anglii, ażeby handel na całym świecie zakwitnął. Daymy, że korsarze będą poważali banderę angielską; ale czy będą poważali maiątek angielski, przewożony pod cudzą banderą? Ileż to razy mogą Anglicy znaczną ponieść stratę na obcych okrętach, przez korsarzy zabranych, i czyliż niebyłoby to wiekuistą chwałą Brytanii Wielkiey, kiedyby się mnieysze państwa o pomoc do niey uciekały: ona zaś stałaby się sędzią sporow i opiekunką porządku na morzu? — Gazety oppozycyjne z naywiększą żywością opieraią się daniu pomocy przeciw Barbareskom. Jakże, mówią one, postępuią przeciw naszym rękodziełom i fabrykatom na wielu mieyscach stałego lądu, wyiąwszy Króla niderlandzkiego? — Niezastanowiwszy się przytém, jak postępuią w Anglii z rękodziełami i towarami stałego lądu — Czyliż ieszcze marynarka nasza ma bydź użytą do strzeżenia bander cudzoziemskich? Spodziewamy się, iż żaden minister angielski nie stanie się tak wielkim zdraycą sprawy oyczystey, iżby miał kosztem kraiowym choćiażby tylko iedną uncyą prochu, użyć ku temu celowi. Jakież odebraliśmy podziękowanie za tyle, tak wielkich poświęceń naszych? Lędwieśmy uchodzili Bonapartego, a iuż cudzoziemcy sarkaią na zgubną naszych manufaktur spekulacyą i na nienasyconą, egoizmem ożywioną kupiecką wyspę. — Takim się głosem odzywa oppozycya; ale pewna, że rząd nasz zupełnie inaczey myśli.

Mówią, że Xiążę Rejent odprawi podróż do niektórych hrabstw.

Znaiome Pani *Lavalette*, która się dwa tygodnie w *Londynie* bawiła, dla zdjęcia summ z naszych funduszow, udała się ztąd napowrót do *Paryża*.

Gdy *Talma* i Panna *Georges* do *Calais* przybyli, skonfiskowano im szale, towary bawełniane, flanelle etc., iako kontrabandę, którą z Anglii wiezli.

Rozumieią, że Hrabia *Bathurst*, sekretarz stanu departamentu kolonialnego, otrzyma po Xięciu, *Northumberland* order błękitney podwiązki.

P. *Platt*, który podczas rozruchów *Spafieldskich*, tak mocno był raniony, i dotąd ieszcze niepozbył się kuli, którą w biodro ugodzony został, żąda teraz, ażeby mu to wynagrodziło obywatelstwo londyńskie. Podług praw angielskich, miasto, lub hrabstwo, w którem by rozruchy powstały, obowiązane iest wynagrodzić wszelkie ztąd poniesione szkody.

Półkownik *Sir George Blomfield* mianowany iest, na mieysce P. *M. Mahon*, sekretarzem gabinetowym Xiążęcia Rejenta, i wprowadzony został, iako człoiek do tayney rady gabinetowey.

Dla oszczędzenia kosztów milicya nie odprawi tego roku żadney rewii.

Agent domu *Lloyds* donosi z *Gibraltaru* pod 23 czerwca, co następuie: „Tunetańska korweta, *Jolure*, pod banderą Admirała *Mustafy*, maiąca 26 dział i 200 ludzi, przybyła tu d. 21 poiedyndziennej podróży z *Tangeru*. Krążyła około brzegów holenderskich i zabrała dwa okręty hamburskie, ieden pszenicą, a drugi bawełną i ryżem ładowane. Odesłano je do *Tangieru*, dokąd iednak ieszcze nieprzybyły. Admirał powiada, że był ściganym przez fregatę angielską. Kapitani obu zabranych okrętów znayduią się na pokładzie tey korwety, i, iak słyszałem, dobrze się z nimi obchodzą. Barbaryyczykowie maią angielskiego sternika, dawniey sztermana angielskiego okrętu, któremu po 40 talarow hiszpańskich na miesiąc płacą. Zamiarem ich iest czekać tu na resztę eskadry, która się składa z iedney szalupy i iednego szenera, o których zatrzymaniu, iako też oswobodzeniu zaborow, żadney do swoiego tu przybycia niemieli wiadomości.

Umarła niedawno w *Manchester* kobieta nazwiskiem *Katarzyna Preskott;* miała lat 108. Skończywszy 100 lat zaczęła uczyć się czytać, i chodziła do szkoły Lankasterskiey; dokazała nareszcie tego, iż Biblią z łatwością bez okularow czytać mogła.

Znayduią się ludzie, maiący upodobanie w nadzwyczaynych zbiorach posągów, porcellany, dawnych książkach i t. p. Pewny atoli Anglik miał wszystkie gatunki dawnych miedzianych pieniędzy, wzory peruk od czasu ich wynalezienia, i wszystkie afisze teatralne od czasow *Thespisa*. Zbierał oraz z naywiększą trudnością i kosztem kawałki postronków, na których zbrodniarzy w całey Anglii powieszono. Postronki te pozawieszał na ścianie swoiego gabinetu, a pod każdym było nazwisko zbrodniarza, opis występku, tudzież mieysce, dzień i godzina iego stracenia.

Wyspy Jonskie.

Publiczne pisma rozszerzyły wiadomość o rzeczywistem oddaniu małey twierdzy nadmorskiey, *Parga*, która dotąd zawsze dzieliła los z *Wyspami Jońskiemi*, dokąd iuż, podług tychże wiadomości, Kommisarz porty ottomańskiey na początku miesiąca maia dla objęcia miał się udać, co wszystko iednak nie zgadza się z listami prywatnemi z *Pargi*, pod d. 15 maia, w których donoszą, o przybyciu P. *Bosset*, pułkownika angielskiego, maiącego od Jenerała *Maitland*, poruczenie, dowództwa w tém ważnem mieyscu.

Dozwala się drukować X. J. K. Chodani Prof. O. Komit. Cenz. Członek. — w Drukarni XX. Pijarów.

DODATEK

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO Ner 61.

WILNO DNIA 31 LIPCA 1817 ROKU

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE

Austrya

Ze Lwowa — Dnia 24 t. m. zwiedził N. Cesarz i Król C. K. Kommendę jeneralną i wszystkie budynki woyskowe, a dnia 25go odprawił popis stoiącego tu woyska. W tychże dniach zwiedził J. C. K. Mość resztę szkoł, a dnia 26go raczył bydź z N. Panią w mieyskiey synagodze.

Tegoż dnia po południu zaszczycił N. Pan nadspodzianie obecnością swoią strzelnicę, i raczył kilkanaście razy wystrzelić do tarczy.

Dnia 25go, iako w przedwieczor danego przez Stany Galicyyskie świetnego balu, było całe miasto nayguslowniey oświecone, a NN. Cesarstwo Ichmość przeieżdżali się wśród o okrzykow ludu po ulicach.

Nazaiutrz był wyż pomieniony bal w salach ogrodu pojezuickiego, na ktorym się NN. Cesarstwo Ichmość naymiłościwiey z obecnemi, bardzo licznemi gośćmi, aż do godziny w pół do 12tey w nocy bawić raczyli.

Dla uświetnienia tey uroczystości oświecony był szczyt góry leżącego na przedmieściu ogrodu Wronowskiego, i sprawiał widok przyiemny. Gmach ś. Jerzego równie był oświecony.

Na wstępie ulicy pojezuickiey wystawiona była wielka, pięknie oświecona brama ze stosownem przezroczem, a cała ulica rzęsisto lampami oświeconą była. Brama ogrodowa, gmach salowy, świątynie w ogrodzie i sam ogród, były iak naypiękniey i naygustowniey wielu tysiącami lamp oświecone. Szczególniey uderzały nayprzyiemniey w oczy świątynia z cyfrą NN. Cesarstwa Ichmość, i rusztowanie wiedney z pobocznych ulic ogrodowych, które przez ułożenie lamp na niem umieszczonych, wyobrażało w małości wiedeńską wieżę ś. Szczepana.

Podczas przybycia NN. Cesarstwa Ichmość spalono trzy różne ognie sztuczne. W ogrodzie znaydowało się kilka tysięcy mieszkańcow Lwowa, którzy Nayiaśnieyszych Cesarza i Cesarzowę nayserdeczniey szemi okrzykami pozdrawiali.

Dnia 27 lipca byli NN. Cesarstwo Ichmość na mszy w ormiańskim kościele katedralnym, w assystencyi Dworu, C. Król Radcow taynych i Szambelanow.

Dnia 28go o godz. 6tey zrana, opuścili NN. Cesarstwo Ichmość w naylepszem zdrowiu to miasto, i puścili się w podróż do *Bukowiny i Siedmiogrodzkiey Ziemi.*

Gdy Nayiaśnieyszy Pan wakuiące dotychczas arcyurzędy w kraiu tuteyszym rozdać raczył, przeto teraźnieyszy etat Dygnitaray Galicyyskich iest następuiący: I. *Ze stanu duchownego* — Primas Regni, lwowski Arcybiskup Łaciński, Hrabia *Ankwicz.* II. *Ze stanu Magnatow* — Naywyższy Ochmistrz koronny, Stanisław Hrabia *Siemieński* — Naywyższy Marszałek koronny, Józef Hrabia *Ossoliński* — Naywyższy Podkomorzy koronny, Antoni Hrabia *Lanckoroński* — Naywyższy Kuchmistrz koronny, Teofil Hrabia *Załuski* — Naywyższy Łowczy koronny, Jan Kanty Hrabia *Stadnicki* — Naywyższy Koniuszy koronny, Ludwik Xiążę *Jabłonowski.* — Naywyższy Sokolnik koronny, Ignacy Hrabia *Skarbek* — Naywyższy Cześnik koronny, Xawery Hrabia *Chołoniewski* — Naywyższy Strażnik śreber koronnych, Piotr Hrabia *Zabielski.* III. *Ze stanu Rycerskiego.* — Arcy-Stolnik koronny, Ludwik *Kalinowski* — Wice-Marszałek koronny, Hyacynt *Fredro* — Wice-Podkomorzy koronny, Onufry *Szumlański* — Miecznik koronny, Kaietan *Uruski* — Skarbnik koronny, Antoni *Kownacki* — Wice-Strażnik śreber koronnych, Jan *Batowski* — Krayczy koronny, Tomasz *Dąbski* — Chorąży koronny, Tomasz *Janiszewski.*

Włochy

Była Królowa Hetruryi *Marya Ludwika*, bawiąca w *Rzymie*, odebrała urzędową wiadomość, iż dwór hiszpański przystąpił do postanowień Kongressu wiedeńskiego. Uchylono więc trudności względem objęcia *Luki* w posiadłość, i wspomniona Xiężna ma się tam udać w listopadzie. Lubo podług dawnych praw rodziny *Burbonow*, płeć żeńska iest wyłączona od panowania, Kongres atoli uczynił w tey mierze wyiątek, i Infantce *Maryi Ludwice*, nie zaś iey synowi, oddał rządy w *Luce*. Dobra w Czechach, które W. Xiążę Toskański odstąpi młodemu Xiążęciu *Parmy*, synowi *Napoleona Bonaparte*, czynią rocznego dochodu 700,000 fr.

W. Xiążę Toskański wprowadził do kraiu swoiego systema Monarchiczney konstytucyi. Podatki nie są tak uciążliwe, iak w sąsiedzkich kraiach; zapewniono potrzebną wolność dla handlu i przemysłu. Opłata od towarow Angielskich osadniczych i rękodzielnianych, wynosi 2 od sta. Nie tak się dzieie w kraiu Papiezkim, stolica Apostolska iest pozbawiona wszelkich środkow, które iey niegdyś wielką nadawały świetność. Zubożony kray nie może wystarczyć na potrzeby Papieża i wielu otaczaiących go osób, z tey przyczyny powiększaią się długi, i niemasz nadziei ich zapłacenia.

Pisma publiczne donoszą, że w kraiu Neapolitańskim nakazano nowe urządzenie Sądownictwa. Przysięgli (*Jury*) i procedura publiczna będą zniesione, gdyż uznano ie za szkodliwe i nie odpowiadaiące wszędzie oczekiwaniu. Sędziowie Pokoiu utrzymani. Maią oni spory o 6 dukatow wiedzione, rozstrzygać bez appelacyi, a Gminy same co rok obierać ich będą. Równie też wybierani będą przez Gminy na 3 lata Sędziowie powiatowi, którzy spory o 60 dukatow, równie bez appellacyi, rozsądzać maią. Oprócz Trybunałow cywilnych w każdey z 15tu prowincyy, ma bydź ieszcze 4 cywilnych Trybunałow appellacyynych w *Neapolu, Aquila, Trani i Kantazaro*, a nakoniec naywyższy Trybunał w *Neapolu*. Oprócz tych będzie mieć ieszcze każda Prowincya Sąd kryminalny i osobne Sądy handlowe. Każdemu Sądowi appellacyynemu przydanym będzie Prokurator Królewski dla dozoru i przestrzegania praw Królestwa. Dla przychodow ustanowiono Izbę rachunkową.

Niemcy

Były Król Szwedzki *Gustaw Adolf*, który od niedawnego czasu przybrał sobie nazwisko *Gustawsohn*, i dosyć długo w *Frankforcie nad Menem* bawił, opuścił teraz to miasto, i zapewne w *Hanau* mieszkanie sobie obierze.

Była Królowa *Hiszpańska* (małżonka Józefa *Bonapartego*) bawi ciągle z dwiema córkami swoiemi w *Frankforcie nad Menem*, i nie słychać nic o iey odjeździe. Żyie na ustroniu, i trudni się tylko wychowaniem córek swoich.

W *Darmstadt* wynaleziono sposob robienia dobrego, zdrowego i taniego piwa, bez zboża. Wynalazca, piwowar, przyrzekł ogłosić ten sposob, skoro będzie miał dostateczną liczbę miłośnikow. Radca handlowy Heski *Ernest Emil Hofman*, w *Darmstad*, obwieścił, iż tym końcem pieniądze przyimować będzie, i odda ie każdemu, iesli piwo robione według nowego przepisu, powyższych własności mieć niebędzie.

Dla ochronienia zżętego zboża od deszczu po-

Dóbr odpowiadać skutecznie obowiązanym, a zaś urodzonym Michałowi Xciu Puzynie Prezesowi Sądu Granicz. Gubernii Mińskiey i Kawalerowi, Rochowi Brochockiemu Stolnikowi, Ignacemu Czyżowi b. Sędziemu Ziem. Oszmiańskiemu w stopniu Urodzonego Samuela Wołka b. Prezydenta Ziem. Oszmiań., Urodz. Sołtanowi Czesznikowi w Horkach dawniey mieszkaiącemu i Jego Sukcessorom; Tomaszowi Reyzerowi Prezydentowi miasta Guber. Wilna; Wincentemu Ochme Doktorowi Medycyny, Wincentemu Bułharynowi Koniuszemu; Sylwestrowi Nowosielskiemu; Ignacemu Muchlińskiemu Komornikowi Oszmiańskiemu; Michałowi Hryckiewiczowi po Justynie Bykowskim Porucznikou; Turczyńskiemu dawniey byłemu w hucie Urzeckiey, Felixowi Kleczkowskiemu; Wincentemu Saplicy Józefowi Reynholdowi dawniey mieszkaiącemu w Słucku; Onufremu Rogalewiczowi byłemu Ekonomowi w Szczorsach; Bonifacemu Siwickiemu b. Sędziemu Grodz. Oszmiań. Dawidowi Rosakiewiczowi; Gierszelowi Jubilerowi z St. Peterzburga, Kunerłowi byłemu Muzykowi w Nieświżu; Starozakonney Dawidowey Kupcowey Nieświzkiey z dokładem Jey Zwierzchności, Urodz. Mikołaiowi i Elżbiecie Morawskim byłym Rejentom Ziem. Wileńskim, Fietemu Kupcowi miasta Dubna, Bonifacemu Symonowiczowi Rotmistrzowi Trockiemu a Starozakonney Eli Szołomowey Kupcowey Kleckiey i Wolfowi Mordenhowiczowi Pezelmanowi mieszkańcowi Nieświzkiemu z dokładem zwierzchności; niemniey wszystkim dalszym i wszelkiego tytułu wierzycielom i pretensorom. Pozew Edyktalny przed Sąd Kommissyi za Naywyższą Monarszą Wolą dla urządzenia Interessów Urodzonych Xiążąt Radziwiłłów ustanowioney w mieście Gubernskim Wilnie sądzący się z powództwa Urodzonego Karola Graffa Morawskiego Jenerała woysk Polskich Kamerhera JEGO IMPERATORSKIEY MOSCI i Kawalera wielu Orderow wynoszący się w stosunku do dokumentu assekuracyynego przez zeszłego Ordynata Nieświzkiego Ołyckiego Kamerhera i Kawalera Orderów Xięcia Dominika Radziwiłła w Roku 1810 9bra 10go przy swiadectwie Pieczętarzów wydanego nieiednokrotnie przez tegoż Xcia roborowanego w Roku 1815 7bra 25 w Ziemstwie Nowogrodzkim aktykowanego a w 1816 maja 8 do Akt Ziemskich Mińskich przeniesionego satysfakcyą za długi z Wierzycielom zapewniaiącego; do aktów i dalszych dowodow, Korrespondencyów; pism na Sądzie okazać się maiących, do Dekretow Sądu Ziemskiego Nowogrodzkiego z niektóremi Obżałłmi Wierzycielami zapadłych i za nimi usprawiedliwioney Ewszyi przysięgę Załł., *szczególniey zaś o to*; iż związki pokrewieństwa nayściśley Załłgo z zeszłym bratem ciotecznym a następnie Xięciem Dominikiem Radziwiłłem łączące; pobutki indemnizowania strat poniesionych przyczyną naytenszego odstąpienia Sukcessyi po Xiążętach Wiszniowieckich w dom iegoż poprzednikow, cel wynagrodzenia ofiarowaney przez Załłgo pomocy w Interessach tak Antecessorów iako i samego Xięcia Dominika Radziwiłła; powodowały i skłoniły iego serce do tey słuszności; iż przez należyte poznanie pożytkow z Załł Graffa Morawskiego w dom i familiyne dobra spłynionych; tudzież przez niecofnioną dobrowolność zadeterminował uwolnienie z pod ciężarów dołę Załło obarczaiących i takowey swey woli skutek chcąc mieć niszczonym wszelkie zawinienia różnym osobom do roku 1812 wykazać się mogące z funduszow i dóbr własnych zeszły Xżę Ordynat Dominik Radziwiłł wypłacić; wierzycielow zadowolnić a Załło zupełnie oswobodzić postanowiwszy; Dokumentem wyżey datą wspomnionym i późnieyszemi aktami umocowanym zapewnił. Tem większa w tey determinacyi Xcia odkrywa się pewność: gdy nad wzmienione pobudki Załłcy w różnych zapotrzebowaniach zeszłego Ordynata zięcia swoiego na własne imie zaciągaiąc kredyt onemuż dostarczał pieniądze i rożne jego potrzeby i rekwizycye we wszelkim sposobie załatwiał, o czém korrespondencya Xięcia od zniszczenia rewolucyynego w części pozostała i insze fakta wyraźnie upewniaią — Po wydanym dokumencie nie raz rzeczonym assekuracyynym deportacyą długów Załł. do roku 1812 nastałych i policzać się maiacych nadeszła woyna i zamieszania kraiowe, oddalenie się zeszłego Xcia za granicę, skutki wynikłe z krajowey woyny strudniły posobność obliczenia się Załł z wierzycielami i razem zapewnioną z dóbr Xcia Ordynata satysfakcyą — Następnie niektórzy z wierzycielów pozwawszy Załłgo do Sądu Ziemskiego Nowogrodzkiego zyskali dekreta obowiązuiące Załł do odkrycia satysfakcyi z massy Dóbr rzeczonego Xcia Ordynata (pod rozpoznanie Kommissyi podaney wolą Naywyższą uznaczoney) a to w moc wymienionego dat a assekuracyynego dokumentu; dotknąwszy się przeto Załły bliższą wiadomością interessu własnych wierzycielow i podczasem trwaiącey Magistratury na udowolnienie wszystkich ogólnie wierzycielów i rozpoznanie ostateczne stosunków do Massy Dóbr zeszłego Xięcia Ordynata Dominika Radziwiłła odnoszących się; niemniey gdy ze względu tak ściśłego połączenia się interessu Obżałowanych wierzycielów mocą dokumentu assekuracyynego i rozpoznanie należnościów Obżał z Massy nie raz nadmienionych Dóbr satysfakcyą brać maiących samoiednie tey wysokiey Magistraturze przynależące okazuje potrzeby zastanowienia się nad rachunkami Obżał. wierzycielów byłych Załuiącego a przez assekuracyą do Dóbr zeszłego Xięcia zwróconych; gdy niektórzy z tychże wierzycielów uzyskiwać iuż mogli satysfakcyą z intrat zeszłego Xcia przez ręce pełnomocnikow lub od samego Xięcia pod iogo życiem i gdy w tym powrócone karty i innego rodzaiu dowody do Archiwum Nieświzkiego ulegaiąc w przeszłey woynie ogolnemu przypadkowi (aczkolwiek po zaspokoieniu należnościów w częściach lub w całości) mogły zwrócić swóy Kurs nieprawnie (iak to szczególnie w rzeczy z Obżałłm Zydem Wolfem Morduchowiczem Pezelmanem daie się słyszeć) kiedy oraz Załły w rzędzie ułatwionych Rekwizycyów zeszłego Xięcia celem dostarczenia iemu pieniędzy i za odezwą listowną srebro własne Obżałłoey Szołomowey kupcowey na hypotekę pożyczoney dla zeszłego Xcia Ordynata summy zdeponowawszy onego dotąd nie uzyskał; gdy niektórzy z wierzycielow Załł i z pretensorow jedni zaspokoionemi a inni w części nadpłaconemi dowodow nie powrócili, w ogólney więc i wzaiemney usprawiedliwienia się potrzebie a potem w widokach uspokoienia Obżałł. realnych należnościów z massy dóbr zeszłego Xięcia Dominika Radziwiłła *pozywa i prosi* Załuiący o uznanie bliższości w dowodzie i odwodzie, o komportacyą na Obżałłch Wierzycielach wszelkich dowodow w Izku należnościow posługiwać mogących pod przysięgą; o zliczenie wszelkich realnych należnościów od Załł. po rok 1812 aprila 23go przychodzić wierzycielom mogących względnie Dokumentu assekuracyynego z Dóbr zeszłego Xięcia Ordynata; w przypadku zaś nie jawienia się któregokolwiek z wierzycielów o zapisanie wieczney amissyi, ku czemu o awizacyą publiczną z wyroku Kommissyi dla skutkow tey Kommissyi i w celu uwolnienia Załłego nadal od prozekucyi za długi do Roku 1812 policzać się mogące; o powrót lub zniekczemnienie Aktow i dowodow zatrzymanych a zaspokoionych; podobnież z dalszemi Obżałmi (którym kassa zeszłego Xięcia lub sam nadpłaciły należności za Załłgo lub też zaspokoiły) zapisania wyroku na rzecz Załłgo uwolnienia od dalszey odpowiedzi, a co szczególniey z rachunkow i archivum Xięcia okazać się może, tudzież z Obżałłną Szołomową Kupcową o Komportacyą srebra w hypotekę pożyczonych dla zeszłego Xcia Dominika Radziwiłła pieniędzy założonego i żałłm nie powróconego a gdy się okażą powrócone w kurs nieprawny zaspokoionych należnościow dowody onych zniekczemnienia szczególniey z Obżałłm żydem Pezelmonem; o należyte usprawiedliwienie wszelkich należnościow Obżałłm przez stronnie z prawem zgodne. O skutki Dokumentu Assekuracyynego o tym samym i o uwolnienie zupełnie Załuiącego od odpowiedzi zwłasnych z funduszow za długi po rok 1812 wykazać się mogące; o zniekczemnienie pism i dowodow p Obżałło Kunerta zatrzymanych i wszelkich iego pretensyow iako zupełnie załatwionych i zaspokoionych, niemniey oto wszystko co przez wywod rzeczy i przez sprawę dowodzonym będzie, zwolną poprawą żałoby.

Roku 1817 mca lipca 19 dnia woźny niżey wyrażony świadczę iż ten pozew z Autentykiem zgodny z powództwa JW. Karola Graffa Morawskiego Jenerała woysk Poll. Kamerhera Jego Imperatorskiey Mości i wielu orderow Kawalera przed Sąd Kommissyi wolę Naywyższą Monarszą ustanowioney JO. nieletniey Xiężniczce Stefanii Radziwiłłównie z dokładem opieki i JW. Janowi Chodzkowi Prezesowi Sądu Głło Gubernii Mińskiey 2go Depar. Kawalerowi Ord. Prokuratorowi Massy oczewisto w ręce oraz WJP. Tomaszowi Reyzerowi Prezyd. miasta Guber. Wilna w mieście Wilnie w moc paragrafu 35 Organizacyi dla urządzenia Interessów Xiąt Radziwiłłów, niemniey skutkiem teyże Organizacyi paragrafu 37 do Gazety Kuryera Litto dla wiadomości powszechney stron cytuiących się, a mianowicie JOXIm i Michała Puzyny Prezessa Sądu Granicz. Miń. Kawalera Ord. W. Rocha Brochockiego Stolnika, Ignacego Czyża b. Sędziego Ziem. Oszm. Sołtana Czesznika i iego Sukcessorom, Wincentego Ochme Doktora med. Wincentego Bułharyna Koniuszego, Sylwestra Nowosielskiego, Ignacego Muchlińskiego Kow. Oszm. Michała Hryczkiewicza, Felixa Kleczkowskiego, Wincentego Saplica, Józefa Reinholda, Onufrego Rogalewicza, Bonifacego Siwickiego, Dawida Rosakiewicza Gieszela Jubilera z St. Peterzburga, Kunerta b. Muzyka, Mikołaia i Elżbiety Morawskich b. Rejentow Ziem. Wileń. Fietego Kupca miasta Dubna, Bonifacego Symonowicza Rtm. Troc., niemniey Starozakonnych Dawidowey Kupcowey Nieświzkiey, Eli Szołomowey kupcowey Kleckiey, Wolfa Morduchowicza Pezelmana mieszkańca Nieświzkiego z dokładem Ich Zwierzchności niemniey wszystkim dalszym i wszelkiego tytułu Wierzycielom i Pretensorom nininieyszy pozew Edyktalny a to dla niewiadomości Ich teraźnieyszego zamieszkania w myśl wyż rzeczoney Organizacyi i z terminem przez nią oznaczonym podałem. — Felix Cebulski Woźny Kommissyi Radziwiłłowskiey.

Roku 1817 Julii 19 przed Aktami Kommissyi do Urządzenia interessow Radziwiłłch ustanowioney, stawaiąc obecnie Woźny wyżey wyrażony relacyą tego pozwu zeznał. Swiadczę Jozef Doboszyński Alit. Rgt w Komm. XX. Radziwiłła.